

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Teoretyczne podstawy wychowania
Okres ważności karty:	ISE_P_P_I_(2021-2024)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Pedagogika
Specjalność/Specjalizacja:	

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	1	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	4
		w	15	0	zaliczenie	
	2	ćw	30	40	zaliczenie z oceną	3
		egz	0	60	egzamin	
		w	15	0	zaliczenie	
Razem			90			7

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych
Koordinator:	Monika Urbanek
Prowadzący zajęcia:	mgr Beata Gawłowska, dr Ilona Gembalczyk, dr Adam Musioł, dr Monika Urbanek
Moduł, grupa przedmiotów:	PRZEDMIOTY Z ZAKRESU TREŚCI KIERUNKOWYCH
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 1 - polski, semestr: 2 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pr - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Znajomość podstawowej wiedzy z pedagogiki ogólnej oraz podstaw psychologii
Cel przedmiotu
Realizacja przedmiotu ma na celu poszerzenie wiedzy studentów dotyczącej wychowania oraz ukazanie możliwości jej wykorzystania w praktyce. Ważnym zadaniem jest także doskonalenie sztuki integrowania wiedzy pedagogicznej i umiejętności zdobywanych w toku studiów. Do celów szczegółowych przedmiotu należy zaliczyć: analizowanie relacji między teorią wychowania a innymi dyscyplinami pedagogicznymi; rozwiązywanie problemów wychowawczych w świetle różnych teorii wychowania; samodzielne wiązanie procesów

wychowania z innymi procesami społecznymi i edukacyjnymi; projektowanie własnych rozwiązań problemów wychowawczych; porównywanie teorii i konfrontowanie ich z sytuacją społeczno-historyczną oraz polityczną społeczeństw; refleksyjny oraz twórczy stosunek do wiedzy i własnych kompetencji oraz wdrażanie studentów do samodzielnego zdobywania wiedzy.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student zna podstawową terminologię z zakresu pedagogiki oraz podstawowych jej działów, potrafi wyjaśnić teorie, nurty oraz systemy dotyczące wychowania	M1 (Wykład problemowy)	Kolokwium, Egzamin pisemny	K_W02, K_W03, K_W11
2	Student zna subsyscypliny pedagogiki i wśród nich miejsce teorii wychowania, posiada podstawową wiedzę w zakresie trzech najważniejszych procesów pedagogicznych: wychowania, nauczania-uczenia się i opieki,	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M2 (Prezentacje multimedialne), M1 (Wykład problemowy)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Ocena wypowiedzi	K_W09, K_W03, K_W13
3	Student posiada uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice, uczestnikach, procesach i komunikacji w nich zachodzących	M2 (Prezentacje multimedialne), M1 (Wykład problemowy), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Projekt, Ocena wypowiedzi	K_W08, K_W10, K_W15
4	Student potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów wychowawczych, edukacyjnych i opiekuńczych.	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M6 (Projekt), M1 (Wykład problemowy), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Praca w grupach zadaniowych, Projekt, Egzamin pisemny, Ocena wypowiedzi	K_U09, K_U01, K_U08, K_U04, K_U11, K_U02, K_U10
5	Student samodzielnie potrafi dokonać obserwacji i interpretacji współczesnych zjawisk i przemian wychowawczych, dokonując powiązań różnymi obszarami działalności pedagogicznej.	M6 (Projekt), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Projekt, Ocena wypowiedzi	K_U09, K_U01, K_U11, K_U10
6	Student inicjuje i stymuluje własną aktywność naukowa i badawczą w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej, rozwijając swoje umiejętności, korzystając z różnych źródeł wiedzy i nowoczesnych technologii, również w pracy zespołowej	M6 (Projekt), M5 (Praca z materiałem źródłowym), M4 (Dyskusja), M1 (Wykład problemowy)	Praca w grupach zadaniowych, Projekt, Ocena wypowiedzi	K_U09, K_U06, K_U16, K_U10
7	Student ma świadomość i docenia znaczenie działań pedagogicznych w prawidłowym funkcjonowaniu podstawowych środowisk wychowawczych.	M6 (Projekt), M4 (Dyskusja)	Projekt, Ocena wypowiedzi	K_K03, K_K06, K_K01
8	Student wykazuje zaangażowanie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, projektując własne pomysły, samodzielnie i zespołowo wiążąc wychowanie z innymi procesami społecznymi i edukacyjnymi.	M6 (Projekt), M4 (Dyskusja)	Praca w grupach zadaniowych, Projekt, Ocena wypowiedzi	K_K03
9	Student ma refleksyjny i twórczy stosunek do wiedzy i własnych kompetencji, jest przygotowany do ustawicznego kształcenia i dostosowania swoich umiejętności	M2 (Prezentacje multimedialne), M4 (Dyskusja)	Prezentacje multimedialne, Projekt, Ocena wypowiedzi	K_K01

Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)

Dyskusja (M4 - Rozwiązywanie problemów wychowawczych, refleksja na temat własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji, sposobów samokształcenia), Praca w grupach zadaniowych (M3 - Analiza struktury trzech najważniejszych procesów pedagogicznych: wychowania, nauczania-uczenia się i opieki - projekt), Prezentacje multimedialne (M2 - Opis subdyscyplin pedagogiki oraz prezentacja zjawisk i przemian procesu wychowania), Projekt (M6 - Projekt indywidualny w oparciu o nowoczesne technologie), Wykład problemowy (M1 - Ilustracja problematyki wychowania w kontekście teoretycznym i praktycznym), Praca z materiałem źródłowym (M5 - Przegląd literatury i publikacji w czasopiśmie)

Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się

wiedza:
Kolokwium (Weryfikacja wiedzy i umiejętności studenta)
Egzamin pisemny (Egzamin w postaci pisemnej wypowiedzi wiedzy i umiejętności studenta)
Projekt (Wykonanie i przedstawienie przez studenta projektu z wykorzystaniem nowoczesnych technologii)
Ocena wypowiedzi (Rozmowa, wymiana opinii na ćwiczeniach i wykładach problemowych)

umiejętności:	
Kolokwium (Weryfikacja wiedzy i umiejętności studenta)	
Egzamin pisemny (Egzamin w postaci pisemnej wypowiedzi wiedzy i umiejętności studenta)	
Projekt (Wykonanie i przedstawienie przez studenta projektu z wykorzystaniem nowoczesnych technologii)	
Praca w grupach zadaniowych (Podejmowanie zadań podczas ćwiczeń w zespołach)	
Ocena wypowiedzi (Rozmowa, wymiana opinii na ćwiczeniach i wykładach problemowych)	
kompetencje społeczne:	
Projekt (Wykonanie i przedstawienie przez studenta projektu z wykorzystaniem nowoczesnych technologii)	
Prezentacje multimedialne (Refleksja i krytyczna ocena na temat własnych kompetencji w prezentowanym zakresie tematycznym)	
Praca w grupach zadaniowych (Podejmowanie zadań podczas ćwiczeń w zespołach)	
Ocena wypowiedzi (Rozmowa, wymiana opinii na ćwiczeniach i wykładach problemowych)	
Warunki zaliczenia	
Podstawą zaliczenia przedmiotu jest obecność na ćwiczeniach i wykładach, pozytywna ocena z ćwiczeń, pozytywnie zaliczony egzamin	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 1	
Forma zajęć: wykład	
1. O teoretycznych podstawach wychowania - wprowadzenie. Orientacje badawcze: tradycjonalistyczna, fenomenologiczna, scjentystyczna. Badania porównawcze w teorii wychowania. 2. Pojęcie wychowania. Wychowanie a socjalizacja i inkulturacja. Cele wychowania. Wartości jako źródło wychowania. 3. Dziedziny wychowania: wychowanie moralne, patriotyczne, umysłowe, estetyczne, zdrowotne, fizyczne, seksualne. 4. Główne kierunki i prądy w pedagogice współczesnej. 5. Podstawowe środowiska wychowawcze, Rodzina jako naturalne środowisko wychowawcze. Problemy współczesnej rodziny. 6. Szkoła jako intencjonalne środowisko wychowawcze. Klasa szkolna jako grupa społeczna i jej funkcje. Mobbing. Problemy współczesnej szkoły. 7. Środowisko lokalne, jego potencjał wychowawczy oraz tendencje demoralizujące.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
1. Wprowadzenie do zajęć. Podanie literatury oraz szczegółowych zagadnień. Omówienie warunków zaliczenia ćwiczeń. Wyjaśnienia terminologiczne. Cechy wychowania. 2. Metody wychowania - pojęcie, klasyfikacje, indywidualne metody wychowania (modelowania, perswazji, zadaniowa, nagradzania, karania), grupowe metody wychowania (metoda organizacji działalności zespołowej, metoda organizacji działalności samorządnej). 3. Techniki oddziaływań wychowawczych -pojęcie, klasyfikacje, techniki wymiany opinii, oparte na dramatyzacji, wzmacniania pozytywnego i negatywnego, oddziaływań niewerbalnych i organizowania czasu wolnego. 4. Warunki skutecznego wychowania (podmiotowość w wychowaniu, demokratyczny styl kierowania wychowawczego). 5. Środowisko wychowawcze - pojęcie, typologie. Rodzina jako środowisko wychowawcze - funkcje, typologizacja rodzin, postawy rodzicielskie, style wychowania w rodzinie. 6. Szkoła jako instytucjonalne środowisko wychowawcze. Klasa szkolna jako grupa społeczna i jej funkcje. 7. Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze.	30
Semestr: 2	
Forma zajęć: wykład	
1. Czynniki warunkujące skuteczność procesu wychowania (z koncentracją na tych, które zależą od wychowawcy). 2. Trudności wychowawcze, przejawy, przyczyny, przezwyciężanie.	15

3. Współczesne wyzwania wychowania. Przemiany wychowania w Polsce i na świecie w kontekście transformacji ustrojowej, integracji europejskiej oraz globalizacji.		15	
4. Nowe kategorie pojęciowe współczesnej teorii wychowania: ambiwalencja, decentracja, tożsamość (w tym: podmiotowość, dialog, samokształtowanie).			
5. Samowychowanie, udział jednostki w kształtowaniu własnej osobowości.			
6. Autorytet w wychowaniu. Osobowość wychowawcy, pożądane cechy oraz kompetencje. Doskonalenie zawodowe.			
7. Ewaluacja. Zaliczenie przedmiotu.			
Forma zajęć: ćwiczenia			
1. Nauczyciel i uczeń - podmiotowość i jej wychowawczy kontekst.		30	
2. Wychowanie w procesie uczenia - lekcja jako okazja do tworzenia sytuacji dydaktycznych i wychowawczych.			
3. Przejawy, przyczyny i uwarunkowania trudności wychowawczych. Rozwiązywanie trudności wychowawczych w szkole - planowanie interwencji.			
4. Wychowanie resocjalizujące a przejawy zaburzeń społecznych i edukacyjnych w środowisku szkolnym.			
5. Wolontariat - rola w wychowaniu i psychoprofilaktyce. Media w procesie wychowania.			
6. Osobowość wychowawcy, pożądane cechy oraz kompetencje. Wzorce osobowe.			
7. Kolokwium zaliczeniowe.			
Forma zajęć: egzamin			
Zagadnienia zrealizowane na wykładach i ćwiczeniach, uzupełnione o przegląd zalecanej literatury.		0	
Literatura			
Podstawowa			
Kwieciński Zbigniew, Śliwerski Bogusław (red.), Pedagogika: Podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 2019			
Łobocki Mieczysław, Teoria wychowania w zarysie, "Impuls", Kraków 2010			
Łobocki Mieczysław, Wybrane problemy wychowania, UMCS, Lublin 2004			
Opracowanie zbiorowe, Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Wydawnictwo Akademickie "Żak", Warszawa 2005			
Ziemska Maria, Rodzina współczesna, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005			
Ziemska Maria (red), Postawy rodzicielskie, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009			
Uzupełniająca			
Lewowicki Tadeusz, Pedagogika we współczesnym dyskursie humanistycznym, Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP, Warszawa 2004			
Sposób określenia liczby punktów ECTS			
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się		Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne		90	
Samokształcenie		0	
Praca własna studenta		85	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		175	
Liczba punktów ECTS			
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu		7	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem		L. godzin	ECTS
		90	3,6

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.